

E-mailem

Vážený pan
Ing. Aleš Řebíček
ministr dopravy
Vláda České republiky

20. června 2008

Věc: Regulace bezpilotních systémů – modely letadel s maximální vzletovou hmotností do 20kg

Vážený pane ministře,

dovoluji si Vás touto cestou oslovit jako samostatný občan, který je znepokojen děním v resortu spadajícího pod Vaše kompetence.

Abych Vás krátce uvedl do problému, dovoluji si začít rekapitulací pár základních faktů.

Zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví ... (dále jen „zákon“), byl naposledy novelizován zákonem 225/2006 Sb. Novela mimo jiné zavedla s účinností od 1.7.2006 novou definici letadla uvedenou v § 2 odstavce 2. zákona ve znění:

„Letadlem se rozumí zařízení schopné vyvozovat síly nesoucí jej v atmosféře z reakcí vzduchu, které nejsou reakcemi vůči zemskému povrchu. Pro účely tohoto zákona se nepovažuje za letadlo model letadla, jehož maximální vzletová hmotnost nepřesahuje 20 kg.“

Tím vznikl pro malou část leteckých modelářů, kteří do té doby svobodně létali s modely letadel s maximální vzletovou hmotností vyšší jak 20kg (dále jen „obří modely“) problém, neboť jejich model se stal najednou letadlem a oni sami pilotem. Tento problém byl vyvolán nešťastně zvolenou transpozicí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 785/2004 ze dne 21. dubna 2004 o požadavcích na pojištění pro letecké dopravce a provozovatele letadel do českého práva. Nařízení totiž pro tyto modeláře mělo přinést pouze povinnost sjednat si pojištění odpovědnosti z provozu takového modelu, nehledě na to, že šlo o přímo použitelný předpis EU s platností od 30.4.2005, který nebylo nutné pro jeho provedení transponovat.

Ministerstvo dopravy (dále jen „MD“) tehdy začalo s touto skupinkou modelářů, kteří vlastní obří modely, jednat o možném řešení vzniklého problému, které by pro ně přineslo jasná a srozumitelná pravidla létání s obřími modely. Svaz modelářů České republiky (<http://www.svazmodelaru.cz/> dále jen „SMČR“) se jednání odmítl účastnit, neboť dle jeho vnitřních pravidel musí model letadla splňovat jako jednu z obecných charakteristik i nejvyšší povolenou hmotnost s palivem do 20kg ([Sportovní řád ČR](#)).

Proto jsem byl velice nemile překvapen, když jsem na diskusním fóru leteckých modelářů našel odkaz na stránky Úřadu pro civilní letectví (dále jen „UCL“), kde byl 22.5.2008 vydán a uveřejněn AIC C 13/08, Bezpečnostní opatření Ministerstva dopravy - odboru civilního letectví č. 2/2008 pro bezpilotní systémy v oblasti civilního letectví, včetně modelů letadel, které splňují kritéria přílohy II nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 (http://www.ucl.cz/download/pdf/c_2008-013.pdf dále jen „BOMD“). Z textu plyne, že ačkoliv zákon jasně definuje letadlo a výkon státní správy prováděný MD případně UCL se týká civilního letectví, které je spojeno pouze s provozem letadla, zasahuje svým obsahem i do kategorie modelů letadel s maximální vzletovou hmotností nepřesahující 20 kg (dále jen „malé modely“) a díky absolutní absenci jakékoliv doplňující definice rozsahu své působnosti tak paradoxně reguluje i létání s papírovou vlašťovkou.

Ve stejný den, 22.5.2008, Odbor standardizace a leteckých předpisů UCL vyhlásil odborné připomínkové řízení k návrhu změny předpisu L 2 - Pravidla létání (dále jen „L2“), jehož předmětem je řešení regulace bezpilotních systémů v oblasti civilního letectví, včetně modelů letadel, které splňují kritéria přílohy II nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 (<http://www.ucl.cz/index.php?clanek=935>).

Na zjištěný rozpor se zákonem jsem se pokusil UCL upozornit e-mailem odeslaným dne 29.5.2008:

Mail-ucl.msg

Dodnes jsem však žádnou odpověď neobdržel. Je však možné, že na základě tohoto mailu vznikl další dokument, který byl na stránkách UCL publikován 6.6.2008 a který obsahuje uveřejnění doplňujících informací ÚCL k AIC C 13/08. Text se snaží obhájit a odůvodnit nezbytnost takového řešení regulace, přičemž se v některých částech vyhýbá zákonem zavedeným pojmům a snaží se je obcházet za použití jiných slovních spojení. Zejména pak jed o užití terminologie Bezpilotní systém, který má být chápán jako zcela něco jiného a šířeji uchopitelného, než je v § 52 zákona letadlo bez pilota.

Proto jsem se 9.6.2008 opět e-mailem obrátil na ředitele odboru civilního letectví MD:

Mail-0220MD.msg

kde jsem se opět pokusil vysvětlit svůj pohled na věc. Opět jsem dodnes neobdržel žádnou odpověď.

Na diskusním fóru leteckých modelářů jsem však zaznamenal aktivitu, kterou v této věci začal činit SMČR a poté nalezl i jejich krátkou zprávu z prvního jednání ze dne 12.6.2008 ([Zápis z jednání](#)). Zápis zpracoval za MD Ing. Gorgol a z jeho obsahu je zřejmé, že MD odloží účinnost BOMD a prodlouží termín pro podání připomínek k úpravě L2. Proto jsem opět začal sledovat stránky UCL a zjistil jsem, že k prodloužení termínu u připomínek k L2 skutečně došlo (<http://www.ucl.cz/index.php?clanek=963>). Zato ke zveřejnění závazné informace o odložení účinnosti BOMD nedošlo a tedy tento dnešním dnem vstoupil v platnost.

To je tedy rekapitulace základních událostí, které mě dovedly až k tomuto kroku, který se pokusím zdůvodnit na dalších řádcích.

Jak jsem již psal, považuji vydání BOMD za překročení zmocnění MD a UCL udělené jim k provedení zákona. Jde tedy o předpis, který není v souladu s právem a ústavním pořádkem ČR.

Vzhledem k tomu, že BOMD a připravovaná úprava L2 svým obsahem zasahuje do osobních aktivit veřejnosti spočívajících v aktivním odpočinku jednotlivých občanů, považuji zvolený způsob regulace za nepředvídatelný. Do problematiky nezasvěcený občan, který svému dítěti zakoupí dnes v hračkářství létající hračku (např. [CESSNA 185 - Pro začátečníky](#)) a bude s ní létat například v Praze na Letné, automaticky porušuje bod 9. BOMD, neboť létá v řízeném vzdušném prostoru CTR. Přitom ze zákona ani prováděcích vyhlášek se toto nemůže dozvědět. Do stejné situace je však postaven i občan EU, který přicestuje do ČR s úmyslem trávit zde svojí dovolenou a v rámci ní si zalétat s malým modelem. Proto zvolenou formu považuji za nepředvídatelnou, což je opět v rozporu s „principy dobré správy“.

Je třeba si dále uvědomit, že tato regulace zasahuje nejen do oblasti aktivního odpočinku občanů, ale i do oblasti polytechnické výchovy mládeže, tedy činnosti modelářských kroužků, které jsou provozovány při školních zařízeních a domech dětí a mládeže. proto se domnívám, že regulace měla být připravována v součinnosti s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

Dále je třeba si uvědomit, že zatímco obřích modelů je na území ČR řádově několik desítek, tak malých modelů a létajících hraček jsou statisíce. Příprava systematické regulace, její zavedení, součinnost spočívající ve vydávání různých v BOMD předvídaných povoleních a dozorová činnost bude poté znamenat i zásah do státního rozpočtu. Opět jsem nezjistil, že by připravovaná regulace byla jakkoliv konzultována s Ministerstvem financí či dokonce byla podrobena [RIA](#).

Zvolené požadavky na povinné pojištění odpovědnosti u malých modelů jsou nejen nad rámec nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 785/2004 ze dne 21. dubna 2004 o požadavcích na pojištění pro letecké dopravce a provozovatele letadel, ale jsou i z laického pohledu absurdní. Představa, že výše uvedená létající hračka při veřejném předvádění například na výstavě hraček, která je každoročně pořádána v Praze Letňanech, by měla mít povinně sjednáno pojištění odpovědnosti na 1,000.000,- Kč je

vážně zarážející a opět poukazuje na neodborné zpracování BOMD a nedostatečné vyhodnocení dopadů takové regulace. Současně však i poukazuje, že účast Ministerstva financí v otázkách týkajících se zavádění povinného pojištění je nezbytná, neboť samo zavedení povinnosti způsobuje hned několik problémů na pojistném trhu.

Pokud dnes má dům mládeže sjednáno pojištění odpovědnosti ze své činnosti s mládeží, tak zavedení povinnosti do veřejnoprávní úpravy v takové pojistné smlouvě aktivuje výluky z pojištění ve znění například „*Pojištění se nevztahuje na škodu vzniklou v souvislosti s činností, u které právní předpis ukládá povinnost uzavřít pojištění odpovědnosti za škodu.*“, která bude vždy aplikována bez ohledu na pojišťovnu tu kterou pojišťovnu. Důvodem je povinnost pojišťovny samostatně sledovat a finančně vyhodnocovat povinná pojištění. Takže pokud náš dům mládeže veřejně vystoupí s ukázkou svých činností například v rámci dne dětí, bude takovouto pojistnou smlouvou vystoupení automobilového modeláře pojištěno, zatímco letecký modelář bude v daném okamžiku nepojištěn.

S vydáním BOMD však vzniká problém i na straně pojišťoven, neboť tento požadavek povinného pojištění s nimi nebyl dopředu konzultován a tedy dnes neexistuje pro pokrytí takové potřeby dostupný pojistný produkt. Bylo by absurdní požadovat po modeláři s malým modelem, aby si pořídil pojistný produkt určený pro krytí odpovědnosti provozovatele letadla.

Pokud bych měl svůj pohled na činnost zainteresovaných úředníků shrnout s tím, že dokumenty MD budu považovat za výrobek a jejich uveřejnění za uvedení výrobku na trh, pak musím konstatovat, že MD uvedlo na trh vadný výrobek a tedy ba jej mělo i z trhu stáhnout.

Vážený pane ministře, pevně věřím, že se budete tímto mým podáním zabývat, zvážíte veškeré moje argumenty a zjednáte nápravu v této věci. Já osobně vidím jako nejschůdnější, nejefektivnější a tedy nejjednodušší řešení v doplnění BOMD o jasnou deklaraci, že se nevztahuje na modely letadel do maximální vzletové hmotnosti 20kg. Úplné zrušení takové regulace si myslím nebude nejlepší, neboť by opět vneslo problémy do oblasti létání s obřími modely a i bezpilotními prostředky ([Unmanned Aircraft Systems](#) dále jen „UAV“), kterých se zároveň týká. Pokud by vznikly připomínky, že může docházet k obcházení regulace při použití UAV s poukazem na to, že jde o malý model, lze nalézt řešení doplněním výjimky pro malé modely například o text „**Bezpečnostní opatření se však vztahuje na užití modelu letadla bez rozlišení vzletové hmotnosti k leteckým pracím.**“

Zůstávám se srdečným pozdravem v očekávání Vaší reakce

Ing. Pavel Macek v.r.